సూర్యసుత

ఆనాడు నేను త్రివేణీ సంగమం కడకు పోయినాను. యమునానదీ నీలప్రవాహంలో ఈదులాడే పెద్దపెద్ద తాంబేళ్ళు పడవల్లోనుండి యాత్రికులు జల్లు మరమరాలను గబుకు గబుక్కున మ్రింగివేస్తూ నీటి క్రిందికి ముత్యాల బుడగలలో మాయమవుతున్నవి. ఎన్ని యుగాలనుండి ఈ కూర్మాలు యమునాజలాల విహరిస్తున్నవో, ఆ నదీమతల్లికి కూర్మవాహిని అనిపేరు వచ్చింది. తెల్లని సుడిగుండాల గంగాప్రవాహం. నీలస్రవంతీ రమణీమణిని కౌగలించుకొనే ప్రదేశానికి మా పడవ వచ్చింది. నేను మంచి ఈతగాణ్ణి. పడవ యమునా కృష్ణగభీరాలపై పోతున్నప్పుడే తటాలున నీటిలోకి ఉరికి మునిగి లోతులకు దిగిపోయాను. నీలమణులకాంతి స్వచ్ఛగగనాంశుజాలము నన్ను పొదిగి వైచినట్లయింది. మందగజయానములగు కచ్ఛపాలు ఇటునటు నన్ను చూచుకొనిపోయినవి. ఆ నిర్మల శీతలజల ప్రదేశాలలో చిన్నపాపలా చిట్టిమీనంలా చేతులాడిస్తూ కాళ్ళు కదుపుతూ విహరించాను.

నీటిలోపలి లోతులలో ముందు కొంతదూరము సాగిపోయేసరికి శ్వేతరేఖాపుంఖాలు అతివడిగా నావైపునకు చొచ్చుకొని వచ్చుచున్నట్లయింది. నేను భ్రమించి నిస్తబ్ధుడనై చేతన ముడిగి ఆగిపోయినాను. ఆ వడుల్లో నేను వానాలపై గిరగిర తిరుగ నారంభించాను. భయముచే ఊపిరాడక ఒక్కనిమేషమాత్రం తన్నుకొని జలప్రవాహంపైకి వచ్చా. పడవలోని నా స్నేహితులు "అబ్బా, ఏమిరా! నువ్వింక కనపడవనే అనుకున్నాం. ఒక నిముషంపైగా నీటిలోవున్నావే!" అని అన్నారు. నావ దగ్గిరకు వచ్చింది. అంచు పట్టుకొని నావతోపాటు గంగానదీ యమునానది కలిసే ప్రదేశంలోనికి వచ్చాను. గంగానది లోతులేదు. యమునలోతు. యాత్రికులు స్నానమొనరించే వీలుకోసం పురపాలకసంఘంవారు ఆ ప్రదేశాల నదికి చాలా లోపలిభాగం వరకూ కఱ్ఱలపాతి వానిపై పలకలను బిగించి నీటిపైనే దారి ఏర్పరచినారు. ఒక పురోహితుడు "త్రివేణీ సంగమస్థానే సకలపాప పరిహారార్థం గంగా యమునా సరస్వతీ సంగమ స్నానం కరిష్యే" అని మంత్రాలు చదువుతుండగా మేమందరం స్నానాలుచేసి పవిత్రులమయ్యాము.

2

త్రివేణీ సంగమచిత్రం నామనస్సు కలచివైచినది. మరునాడు సాయం సమయాన మరల పోయి అంతర్వాహినియగు సరస్వతీధునీమతల్లిని దర్శించుదాముగాక! అని

నీటిలోనికి ఉరికినాను. ఆ పవిత్ర ప్రదేశమంతా వెదికినాను. ఊపిరాడక బయటకువస్తూ మళ్ళా మునుగుతూ బంగారువర్ణ మెరసికొనిపోవు ప్రవాహమాల ఆ నీలిసుడుల్లో ఏ తెలివడుల్లో ఎక్కడైనా ప్రత్యక్షం అగునాయని ఈదులాడినాను. విసిగివేశారి ఒక్కయామం ప్రయత్నించి సంగమస్థానం కర్రలకడ తేలినాను. తలనుండి ప్రవహించే కాలువల్ని వేళ్ళతో తుడిచుకొంటూ నీటిపొరలు క్రమ్మిన కనుల మిటుకరిస్తూ ఎదుటచూస్తే ఎవ్వరూలేని ఆ ప్రదేశాన ఆప్రవాహాన ఈదుతూ ఒక బాలిక కానవచ్చింది.

కన్నులు తుడిచికొని మరలచూచా, నల్లని పట్టుకుచ్చుల వేణీభరం యమునా నీలజల ప్రవాహాల ఒరిసికొని కలిసిపోవగా మిరుమిట్లు గొలిపే బంగారం తీగె చేతులతో నీటిని వెనుకకు త్రోసుకుంటూ, నవ్వుమొగముతో ఆమె ఆ నీట తేలుతూయున్నది. ఇటూ అటూ ఏదైనా పడవ ఉందా అని చూచాను. నావలు గాని తీరాలబండిగాని, ఇతర మనుష్యుల దర్శనం గాని నాకు కనుచూపుమేర ఏవైపునా కనబడలేదు. కొంచెము ఆశ్చర్యం పొందాను. కోటసంగతి జ్ఞప్తికి వచ్చింది. అలహాబాదుకోటలో ఆంగ్లేయ కుటుంబాలు అనేకం ఉన్నవి. ఆంగ్లేయబాలిక ఎవరో ఈదులాడుతున్నది కాబోలు అనుకొని, మన దేశ స్త్రీలట్టి సంతోషాలకు పెట్టిపుట్టరుకదా అని నిట్టూర్పు పుచ్చి, ఆశ్చర్య హృదయాన ఆ బాలికనే చూస్తే నీటిలో నిలిచి ఉన్నాను.

ఇంతట్లో ఆమె నన్ను తనకడకురమ్మని సైగచేసింది. హృదయం దడదడమంది అది యేమిటనీ! నన్ను కాదు, నావెనుక ఎవ్వరైనా ఉన్నారేమో అని వెనక్కుచూచా. ఒక్కరి జాడాలేదు. మళ్ళీ ఆమె వైపే చూచా. ఆమె స్పష్టంగా నా వైపుచేయి విసిరింది. ఆ సాయంసమయాన ఆ ప్రవాహాల బంగారు సూర్యకిరణాలు ఆమె బాహువుల తళుకులకు ఎంతమాత్రం తులతూగలేవు. కొంచెము భయపడుతూనే బార యీతలో మకరంలా ఆమెకడకు పోయినాను.

ఆమె ఆంగ్ల బాలిక కాదు. చెవులకు కాంతుల మెరయు వజ్రాల కర్ణాభరణము లున్నాయి, మనోజ్ఞమైన మేఘాల మాటునుండి మేలమాడుతూ నవ్వే బాలభానుబింబంలా ఆమె ఫాలానముత్యాల పాపటబొట్టు వ్రేలాడుతోంది. మెలికలలో, నీలి తళుకులలో, వంపులమృదువులలో ముంగురులు, నీలి చాయలలో కలుస్తూ చెట్ల నీడల తిరుగాడే సూర్యకిరణంలా, బంగారు పట్టులా ఆమె వెనకనే వేణీభరం ఆ నీటిలో ఆమె చుట్టూ వ్యాపించి ఉంది. నీట ప్రతిఫలించే సంధ్యాంశువులులా ఆమె కన్నుల నవ్వుతూ పక్ష్మాల మాటునుండి నన్ను చూచాయి.

ఈమె ఒక గొప్ప బ్రహ్మసమాజక కుటుంబం బాలిక అనుకొన్నా! ఇంగ్లీషుభాష రాని బాలిక ఈత నేరుస్తుందా అని "ఎందుకు పిల్చినారండి!" అని ఆంగ్లంలో ప్రశ్నించాను. "నాకు భాషలన్నీ వచ్చునండీ! మీ తెలుగుభాష చాలా తియ్యనైన భాష. అందులోనే నాతో మాటాడవచ్చునులేండి" అని యామె అంది. నాకు కలిగిన ఆశ్చర్యానికి పరిమితి లేదు.

నేను: మీరెవరు? ఎందుకు నన్ను పిలుస్తా?

ఆమె: నువ్వు కంగారుపడకపోతే చెపుతా.

నేను: చాలా ధైర్యస్తుణ్ణే!

ఆమె: – నేను సూర్యదేవుడి కూతుర్ని.

ఆ బాలిక నన్ను వేళాకోళాలు చేస్తోంది కాబోలు అనుకొన్నాను. తెలుగువచ్చిన ఈ బాలిక ఎవరు? ఈ ప్రయాగలో నివసించడానికి కారణం ఏమిటి? అని నా మనస్సు పరిపరివిధాలపోయింది.

ఆమె : నేను ఆంధ్రబాలికను కాదయ్యా! నువ్వు సరస్వతీనదీ ప్రవాహముచూడాలి అని వచ్చావు. నువ్వు చదువుకొన్నవాడవుకదా! సరస్వతీ ప్రవాహము కథలలో ఉంది కాని, ఇక్కడ కనబడుతుందా ఎందుకయ్యా ఇంతవరదాకా ఒకటే నీటి లోతుల్లో ప్రాకులాడుతున్నావు నువ్వా?

నా హృదయంలో ఏదియో ప్రతిధ్వనించిపోయింది. నా మనస్సులోని సంగతు లీమె కెట్లా తెలిసినాయి? నా గుండె మహావేగంతో లోకాలు చరింపసాగినది.

నేను: మీరు చెప్పే సంగతులు నాకు అర్థంకావటంలేదండీ?.

"నేను సూర్యుని పుత్రికను. యమున మా అక్క! నేను రంగులమ్మాయిని. అప్పుడప్పుడు మా అక్క కెరటాలల్లో ఆడుకుంటూ ఉంటాను. నీకు నిజంగా అంతర్వాహినియగు సరస్వతే కనపడాలంటే నాతో రా!"

అని ఆమె నీటిలోనికి మునిగినది. ఆ నిర్మల నీరాలలో స్నిగ్ధమై, బంగారుచేపలా దిగంబరియై ఆ బాలిక స్వర్ణకాంతుల ఒరసికొనిపోతూ తన దేహం చుట్టూ వివిధ వర్ణాల వెలిగొందు వేణీభరవీచికలు వ్యాపిస్తూ ఉండగా మునిగిపోయింది. నాచేయిపట్టుకొని తనవెంట లాగికొంటూ నీటి లోతుల్లోకి దిగిపోయింది' ఆమె హస్తతలం నాచేతినిపట్టగానే, నా ఒళ్ళంతా విద్యుల్లతలు ప్రాకిపోయినాయి. అత్యంత శీతలమైనట్లుగా, మహోష్ణ ప్రవాహమైనట్లుగా శుభ్రమోహన గంధాలు అలమినట్లుగా, ఆమె స్పర్శ నన్ను ఏదో వివశత్వంలో ముంచింది. అలా ఆకర్షింపబడి ఆమె వెనుకే ఈదుకొంటూ నీటిలో మునిగిపోయినాను.

ఇరువురం ఈదుకొంటూ ఎన్ని లోతులకుపోయినామో! కొంతసేపటికి ఆమె భూమిపై నిలిచింది. నేనూ అచ్చటే ఆమె ప్రక్క నిలిచాను. ఆమె నా సర్వస్వం లాగుకొని చిరునవ్వునవ్వి, నాఫాలము స్పర్శించింది. నా ముఖాంచలాల చుట్టు వేళ్ళతో స్పర్శించి నా చుంబకంపైకెత్తి "ఏమయ్యా రసపిపాసీ! నీ హృదయంలో సరస్వతీనదీ ప్రవాహాలు దర్శించాలని దివ్యకాంక్ష కలిగిందికాదూ! నేను సూర్యసుతను. చంద్ర సూర్య మండలమధ్యస్థ శీతల పారాల సర్వరసాత్ముకుడైన సూర్యదేవుడు అధివసించి ఉంటాడు. అతనికి నేనూ మా యమునా ఉద్భవించాము. గంగ సూర్యసహోదరి. సరస్వతీ నదీమతల్లిని సావిత్ర్యాత్మయైన సూర్యతనయ, గంగా యమునా సరస్వతీ సంగమం కావ్యచిత్రాగాన సంగమమే! ఈ త్రివేణీ సంగమ రహస్య జిజ్ఞాసువువైన నీయందునా మనస్సు లగ్నమైంది. నీకు నేను ప్రత్యక్షమైనాను!" అని ఆ బాలిక కిలకిల నవ్వింది.

నాకు అంతా అగమ్యగోచరం అయింది. ఈ బాలిక ప్రత్యక్షం అవడం ఈ రోజులలో ఎలా సాధ్యం? అది కథలలో మాత్రం ఉన్నది.

"అనుమానం ఎందుకు స్వామీ?"

"ఇప్పటికే నాకు ఇదంతా మాయా! లేక ఈదలేక నేను నా ప్రాణాలు భౌతికంగా వదిలేస్తే నాకు నీ దివ్యదర్శనం అయిందా? ఏమీ తెలియక ఈలా నిలుచుండిపోయాను!"

"ఓయి వెఱ్ఱివాడా, నువ్వు కళాతపస్వివికావా?"

"కళకోసం, కళావధికోసం, కళాపరమార్థంకోసం ఎన్ని సంవత్సరాలనుండో మనస్సులో, భౌతిక జీవితంలో, హృదయంలో వెదుకుతున్నాను."

"అందుకనేకాదా! నేను నీ ఎదుట సాక్షాత్కరించింది. రాత్రి త్రివేణీ సంగమ పవిత్ర దర్శనము చేతువుగాని!"

3

సూర్యసుతా! నువ్వు లలితకళాస్వరూపిణివి. నువ్వు కావ్యానందానివి. నీరూపమే గీతమై, నీచుపులే నుడికారమై నీ దేహలావణ్యమే మధురమత్తతారీతియై. నీ కాకలీస్వనాలే ఛందస్సులై, నీవే భావమై, నీ ప్రేమే రసమై నాకు దర్శనం ఇచ్చింది.

"ఓ సూర్యసుతా! ప్రణయదేవీ! ఈలా నాకీ త్రివేణీ సంగమం దగ్గిర ఎలా ప్రత్యక్షమైనావు? నేను మనుష్యుణ్ణి. నువ్వు దేవవనితవు! నాకు కల అయి వుండవచ్చును. సరస్వతీనదీ దర్శనం చేసి, ఆ చీకట్లో మేం ఇద్దరం పైకితేలి ఈదులాడుతూ, ఆమెచే ఆజ్ఞాపితుడనై అలహాబాదులో మా మకాముకు వచ్చాను.

"ఎక్కడికి వెళ్ళావురా?" "ఇంతసేపు ఈతేనా!" "మతి ఉన్నదా!" అనే ప్రశ్నలు స్నేహితులు వర్షం కురిపించారు.

నా రహస్యం ఎవరికి చెప్పను? ఇంత చిన్నతనంలో నాకు మతి పోయిందను కుంటారా? అవి కాలేజీలు విడిచిన కొత్త సంవత్సరాలు. "బాపిరాజును మదరాసు మోదవాకం ఆస్పత్రిలో చేర్చండిరా" అంటారా!

ఆమె వారికెందుకు ప్రత్యక్షం కాకూడదు? నాతో మాటలాడిన విషయాలు వారితో ఎందుకు వ్యక్తం చేయరాదు.

కాని ఆమెను కలుసుకొన్నాను! ఆ నీటిలోతుల్లో బంగారు వెలుగులు ప్రసరించిపోతూ ఉండగా, బంగారు పద్మాలు తనబంగారు వేణీభరంలో దరించి తెల్లని హిమస్వచ్ఛ శరీరయై మకరవాహనయై, తెల్లని పద్మాలు అలంకరించుకొన్న జాహ్నవి కుడిచేత పట్టుకొని, నీలికలువలు నీలి జడలలో అలంకరించుకొని నిర్మలనీలాకాశ దృశరీరయై, కూర్మవాహనయైన యమునా దేవిచేతిని ఎడమచేత పట్టుకొని నాకు ప్రత్యక్షమైన సరస్వతీదేవీ, ఆ త్రివేణీ దర్శనము నిజముకాదా?

నా కా దర్శనం కాగానే ఆ నీటి లోతుల్లో ఆమెతో వారి ఎదుట మోకరించాను! వారు మమ్ము ఆశీర్వదించినారు. ఆ తర్వాత వారు ముప్వురూ మాయమయినారు. మేము ఇరువురమూ పైకి తేలివచ్చినాము.

"ఓయి శిల్పీ, మేము దివ్యవనితలం. మాలో కొందరికి మానవులపై ప్రణయ విలసనం కలుగుతుంది. నిన్ను నేను ప్రేమించినాను. ఇది విచిత్రమని అనుకోకు. కవివైన నీకు నా ప్రేమలోని నిజం తెలియదా రాజా!" అని ఆ బాలిక అన్నది. అప్పుడు నేను

"మర్త్యుడను నేనటే
అమరకాంతవు నువ్వటే
  నీకు నాకూ పొందు ఎట్లూ?
కలల మునిగిన నేనటే
కలల మధ్యన నీవటే
  నాకు నీకూ చెలిమి ఎట్లూ?
దైహికమ్మున నేనటే
దేహాన కావల నీవటే
  నీకు నాకూ కౌగిలెట్లూ?"

అని నేను ఎవరో ఒక ఆశయకాంతను చంద్రికగా దూరాన నా స్వప్నాల దర్శించి నా చిన్నతనంలో గోదావరీ తీరాంగ్ల విద్యాశ్రమవాసినై పాడుకొన్నాను.

ఆ పాట ఇప్పుడు మళ్ళీ పాడితే ఆ బాలిక విని నవ్వుతూ నాతోపాటు యమునా జలాల తేలియాడుతూనే పాడింది.

"ఒక తారకాకాంతి
ఒక దివ్యలిప్తలో
వీడి నేలకు వచ్చె
  ఆ కాంతిపుంజమే
  ఆనాడు రెండయ్యె
రెండు కిరణాలలో
  ఒకటి నేనేనోయి
  ఒకటి నువ్వోయీ!
నువ్వు మర్త్యుడవైతి
నేను దివిజను సుమ్ము
  జన్మ జన్మాలుగా
  తన్మయకళాపూజ
  శిల్పిగా భిక్కుగా
  కవివౌతు నటుడౌతు
  పాటలో పదగతిలో
  నన్ను గూర్చే పాడినావూ
  నన్ను గూర్చే ఆడినావూ
ఒకనా దజంతాను
ఒకనాడు ఆంధ్రపురి
  ఒకనాడు బెన్వొంటొ
  ఒకనాడు రోజెట్టి

నాబొమ్మలే వేసి
నన్ను శిల్పముచేసి
ఆరతిచ్చావురా
ఆత్మనర్పించావు
వెదుకుతూ వెదుకుతూ
నిదరలేనీ కలల
నన్ను గూర్చే పాడినావూ
నన్ను గూర్చే ఆడినావూ
ఈ నాటికీ జన్మ
ఈ రూపు ఈ ప్రేమ!
ఈ త్రివేణిలో వచ్చినానూ
ఈవు నేనే సుమ్ము ఇచటా!"

అని పాడి పకపక నవ్వింది.

ఈ మాటలన్నీ స్నేహితులకు ఎలా వర్ణించి చెప్పగలను.

4

నా ఈ యౌవనంలో నాలోని ఏదోశక్తి నన్ను పరవశుణ్ణి చేస్తూ నా హృదయంలో రాగాలు పాడిస్తూ ఈలా ఈ త్రివేణి సంగమంకడకు కొనివచ్చింది.

అక్కడ ఈ బాలిక నాకేలా ప్రత్యక్షమైనది. నమ్మనా, నమ్మగలనా? నమ్మక ఏమిచేయను? ఈ బాలిక తన వేణిలో అలంకరించుకొనిన నీలి కలువను నాకు ప్రేమతో తీసి ఇచ్చింది. ఆ కలువపూవు పట్టుకునే మా బసకు వచ్చాను "అది ఎక్కడిదిరా ఇంత అందమైన నీలికలువ మన ఆంధ్రదేశంలో లేదు" అన్నారు స్నేహితులు. ఆ పూవునిజమే! ఆమె నిజంకాదా?

మేము ఇద్దరం ఆ రాత్రి విడిపోయినప్పుడు పకపక నవ్వుతూ ఒక్కసారి నన్ను గాఢంగా తన హృదయానికి అదుముకొని నా కనులమధ్య ముద్దిడి నీటిలో ఉరికి మునిగిపోయింది.

ఆ మరునాడు సాయంకాలం ఒక్కణ్ణే వెళ్ళినాను! ఆమె దర్శనమే లేదు. ఒక్కణ్ణే! అక్కడ ఆమెను "సూర్యసుతా! సూర్యసుతా!" అని పిలిచినాను.

ఏదో తీరని ఆవేదన. నేను చల్లగా మూర్ఛపోయాను కాబోలు.

నాస్నేహితులు నా కోసం వెదుకుకుంటూ వచ్చారు. నన్ను మూర్ఛలోనుంచి లేపడానికి ప్రయత్నించారు. నిష్ఫలం అయి, వెంటనే బండిలో మకాముకు తీసుకువెళ్ళి ఒక వైద్యుణ్ణి తీసుకువచ్చారు. ఆయన ప్రయత్నించి విసిగి వేశారి వెళ్ళిపోయాడు.

ఉదయం నాకు మెలకువ వచ్చింది. బలహీనతలేదు. జ్వరంలేదు ఒక స్నేహితుడు సూర్యసుత నా కిచ్చిన నల్లకలువను చూపిస్తూ "ఒరే! బాపన్నా!! ఎక్కడ సంపాదించావురా చెక్కుచెదరలే దిది?" అన్నాడు.

నా గుండె మహావేగంతో మోగిపోయింది. బలవంతంగా నా స్నేహితులను ఆ పట్టణంలో నెలరోజులాపాను. ఆమె దర్శనం మాత్రం సున్న.

త్రివేణీ సంగమంలో ఈదాను. నీటిలోతుల్లో ఊపిరాడనంతవరకూ నిలిచాను! ఆ దినాన గంటలు ఊపిరాడింది. ఈ దినాన ఒక నిమేషమూ నీటిలో ఉండలేకపోతున్నాను.

5

మేమంతా తిరిగి మా ఊరు వచ్చి వేశాము. నేను చిక్కిపోయినానట. నాకళ్ళు గుంటలు పట్టెనంట. నా పెదవులలోని నవ్వులు ఇంకేడకో ఇంకిపోయినవంట!

నా ప్రేమ! దేహ సంబంధమైనదికాదు. అవునుకూడా! కామతృప్తి నేను వాంఛించానా? ఆ దివ్యబాలిక ఆ పరమసుందరి. నా సూర్యసుత నా చిన్ననాటినుండి నా కలలలో నా ఎదుట దూరాన తోచే వెన్నెలలరాణి సౌందర్యరసాదిదేవి. త్రివేణికడ దర్శనమిచ్చి నాకు తన పరమ సౌందర్య రూపంతో ప్రత్యక్షమై అలా మాయమైన ఆ బాలిక దేహము నేనెలా వాంఛించను? ఆమె నిజము కాదన్న ఆమె నాకు ప్రేమాంకితము చేసిన నీలికలువ వాడక, పరీమళమువీడక నా మంజూషలో దాగివున్నదే!

గయా కాంగ్రెసుకు సభ్యునిగా పోయి తీర్థయాత్ర సేవితుడనైన నా కీ పరమ రహస్య సందర్శన మేమిటి? యీ ఆవేదనా జీవిత మేమిటి?

అవును, నా చిన్నతనాన్నుండి చంద్రకాంతి రూపిణియైన వెన్నెల బాలికను ప్రేమించాను. ఆమెకై పాటలు పాడాను. ఆమె నా హృదయంలో సౌందర్య పరమావధి. నా ఎదుట నేను దర్శించే బాలలు మామూలువారు. కొందరు ఎక్కువ అందాలవారు!

వట్టి దేహ సౌందర్యమా మనుష్యుడు జీవితంలో వాంఛించేది?

దేహ సౌందర్యము మనుష్యుడు కోరతాడు. అతనికి ఆశయమైన దేహ సౌందర్యము అతడు వాంఛిస్తాడు. కాని ఏ దివ్యముహూర్తంలోనో ఎవరో ఒక బాలిక, అతనికి సందర్శన మిస్తుంది. అతడు ప్రేమించక మునుపు అతని హృదయాన, అతని స్వప్నాల ప్రత్యక్షమయ్యే బాలికకు ఉన్నరూపం వేరు. యీనాడు తన సర్వస్వమునూ అద్భుతమై మహాశక్తివంతమైన ఆ ప్రేమాకర్షణ చేసిన వ్యక్తి రూపం వేరు.

నా కలలో ఉన్నవ్యక్తి మసక మసక చీకటి వెనక ఉండేది. నేడు త్రివేణి సంగమంకడ ప్రత్యక్షమైన ఆ నగ్నబాలిక ఈనాడు సుస్పష్టమైన ఆనాటి తెరవెనక బాలికే!

ఎవరీ మూర్తి? సూర్యసుత అనే పేరు ఏమిటి? నేను వర్ణ విన్యాస లీలాయోగిని, ఆమె వర్ణ విన్యాస కళాధిదేవి! నేనా? నేను కంఠాన మధురాలు సాగ, పుల్కల పొందుతూ గీతికల పాడుకొనే యువకుడను. ఆమె శబ్ద బ్రహ్మయైన సూర్యదేవుని అనుంగు తనయ.

> **"సూర్యతనయవు నువ్వు దేవీ**
> **సొబగులాడివికాదె నీవూ,**
> **నీలోచనాలలో నీలిచూపులలోన**
> **నిత్యభాసితమంట నిఖిలవర్ణాలటే** **॥సూర్య॥**

నీ నవ్వులో విరిసె నీ మాటలో వెలసె
నిర్మలరసానంద నిరతిశయకావ్యాలు!"

మేము బాలకులం ఒక కొత్తలోకం, ఒక కొత్తవేగం, ఒక కొత్త శక్తి ఎదుట. వెనకకువెళ్ళ మనస్సు ఒప్పదు. ముందుకు సాగిపోవ ధైర్యం చాలదు. ఆ ముందులో త్రివేణి ఉన్నది. ఆ వెనకలో త్రివేణి ఉన్నది. నేడు నేను దర్శించిన త్రివేణికి అర్థమున్నదా?

నదులుగా ప్రవహించే మా హృదయాలు నదములై పాశ్చాత్య దిశోన్ముఖాలైనాయి. హిమాలయ శిఖర సౌందర్యంలో భాగస్వాములమైన మాకు బయళ్ళు, అడవులు, రోగాలు, క్షుద, సిద్ధార్థ రాజకుమారునికి మల్లే దర్శనం అయ్యాయి.

పొలంలో కర్షకుడు, పొగగొట్టం పక్క కూలివాడు, ప్రాణంపోసిన ఇనప వస్తువులు, ప్రకృతిని కైవసం చేసుకొనబోయే ప్రజా హృదయం.

సూర్యసుతా! అగ్ని స్వరూపిణీ! ఆనందమూర్తీ! ఎక్కడే నువ్వు?

6

ఏ చదువు లానాటివి? ఈనాడు దేవతామూర్తివంటి నా గురువు నన్ను గంగా యమునా సరస్వతీ సంగమ సౌందర్య రహస్యం తన నిడివైన వెన్నెలలో గులాబి మొగ్గవంటి దేశికాంగుళితో చూపించినాడు.

"నీ వెవరవో బిడ్డ నిలిచినా వీ బయలులో
నీ జన్మవెనకేమి నీ జాతివెనకేమిరా?
వెనుక తెలియని నీకు వేగమెందుకు బాల
వెనక ముందుల శ్రుతికి వేయి అడుగులు ముందు!"

అన్న అతని ఆంగ్ల గీతము నాకు ఝల్లుమనిపించింది.

నీపరునది లేక నీవరు ఆనకట్ట లేదు, టెన్నెసీనది లేక టెన్నెసీ ఆనకట్టలు లేవు. అనేక యుగాలనాటి గోదావరికి ఈనాటి ఆనకట్ట ధవళేశ్వరం దగ్గిర! ఇంక ముందెన్ని ఆనకట్టలై సర్వప్రపంచమూ సస్యశ్యామలమౌనో!

నా సూర్యసుత మాయమైన యీ ఆవేదనతో మా వూరునకు పది మైళ్ళదూరంలో ఉన్న సముద్రతీరంలో కూర్చుండి ఉన్నా! నా పక్క ఎవరో కూర్చున్నట్లే తోచింది.

ఏదో మధురమత్తత నన్నలమివేసింది. ఏవో దివ్య పరీమళాలు నాకు వివశత్వం కలుగ జేస్తున్నవి. గజ గజ వణికినాను. తల నెమ్మదిగా తిప్పినాను. నా ప్రక్క సూర్యసుత నా వైపు ప్రేమపూరిత వీక్షణాలు పరుస్తూ కూచుని ఉన్నది.

"ను... ను... వ్వేనా!" అని నేను గద్గదస్వరంతో పలికాను.

"ఏమిటి అలా వణుకుతావు స్వామీ!" అని ఆమె ప్రశ్నించి నా మెడచుట్టూ తన వెన్నెల కిరణాల చేతులు పెనవైచినవి.

అది ప్రేమా! అది మహాద్భుత సౌందర్యానుభవమా? అది సర్వమానవ హృదయ ప్రవాహమా?

ఆమె నాకు ప్రసాదించిన అథరోష్ఠామృతము ఆకాశ తేజస్వరూప క్షీరసముద్ర మథనజనితమేనా?

ఆమె మాటలు త్యాగరాజుస్వామి గీతాలా? పొలాల సాయంతనాల ఎరుపు వెలుగు అంచులు కలిసిపోవు పొలము పడుచుల వలపుల పాటలా? గోధూళిదూసరిత గోపబాలకుని పిల్లంగ్రోవిస్వనాలా? పాలకై కాలకుకట్టిన చిట్టిపగ్గాల లెక్కగొనక ముందుకురుకు ఆవుదూడల అంబారవాలా? గడ్డి కోసిన మాలెతల పవిత్ర కంఠగతక్రమ గాంధర్వమా? ధాన్యయంత్రాన పనిచేసి ఇంటికరుగు కూలీలజట్టుల గంభీర సంతోష నాదాలా?

"బాపూ! వచ్చానా? అంత ఆవేదన ఎందుకు, రానని?"

"నువ్వు దేవవనితవు, నా పూజ కైకొంటావు! నాకు సహధర్మిణివి కాగలవా దేవీ?"

"ఓయి అమాయక బాలకుడా! లేకపోతే నీకు త్రివేణీ సంగమంకడ ఎందుకు కనుపించాను?"

"కనుపించావు, నా హృదయాన్ని పువ్వు నలిపినట్లు నలిపావు."

"ఓయి కళాతపస్వి! విను, అనుమానం నీ హృదయంలో ప్రవేశించింది. నేను మాయమయ్యాను. ముందుకు పోయేవాడు వెనక్కు చూచి, వెనక సంగతి తెలుసుకొని, వెనక్కు శ్రుతిగా ముందుకుపోవాలి. బయలుదేరే వూరు ఉంది. చేరే ఊరు ఉంది. విశ్వకళాకారునికి బయలుదేరిన ప్రదేశం తెరవెనక, చేరవలసిన ప్రదేశం తెరవెనుక, కాని వెనుక ప్రదేశాలు తెలుసును. ముందుచూపుకు గోచరమయ్యే ప్రదేశాలున్నాయి. అంతేకాని వదిలిన మజిలీకే మళ్ళీ చేరుతావా?"

"ఓసి దివిజబాలికా! నాకు వేదాంతం రాదు. కాని కళాతపస్వినై నిన్ను ప్రేమింపగలను. నీ దివ్యనీలలోచనాలోని పరమ సౌందర్యాలు దర్శిస్తూ యుగాలు ఉండిపోగలను. నీ అద్భుత రేఖాసమన్వితాశయరూపం ఎదుట పవిత్రార్చనలో కాలాంతమువరకూ ఉండిపోగలను. నీ కాశ్మీర జామృతమసృణాధరాల నా కరకు పెదవులు అనంతముగా గాఢచుంబనా లీయగలను. సౌందర్యభావ దివ్యమూర్తమైన నిన్ను అదిమే నాయీ కఠిన దృఢతరాశ్లేషంలో నిత్యుడను కాగలను దేవీ! దేవీ!!" అన్నాను.

"అలాగునా! అయితే సందేహం ఎందుకు? నేను కళను, నువ్వు కళాతపస్విని. మన సంయోగము లోకకల్యాణప్రదం కాదా?" అన్నది.

పిపాసార్తుడనైన నేనా సుధాకలశిని పొదవుకొన్నాను.